

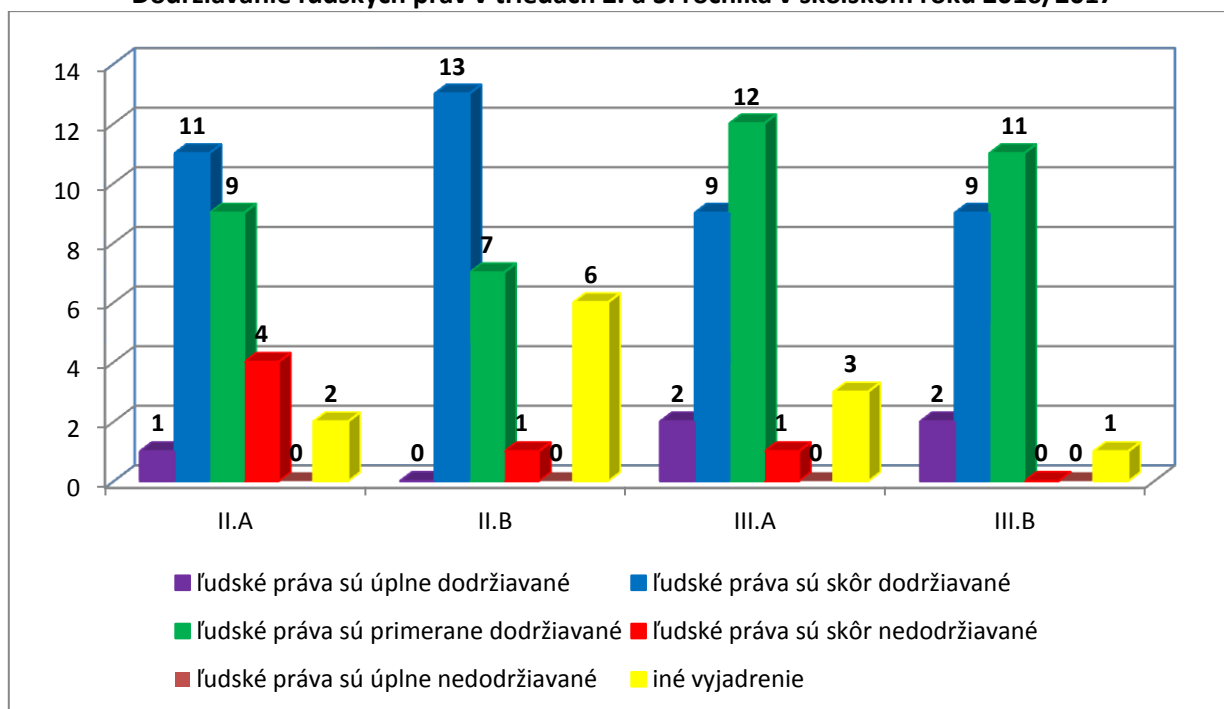
Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole

Ľudské práva definuje **Všeobecná deklarácia ľudských práv** ako základné práva a slobody, ktoré patria každému človeku od narodenia bez ohľadu na jeho rasu, pohlavie, etnickú, národnostnú alebo štátnu príslušnosť. K ďalším dokumentom upravujúcim špecifické oblasti ľudských práv patrí **Dohovor o právach dieťaťa**, na ktorého dodržiavanie sa odvoláva aj Školský poriadok Súkromnej strednej umeleckej školy v Žiline.

V dňoch 17. 10. 2016 a 26. 10. 2016 sa žiaci 2. a 3. ročníka zúčastnili prieskumu zameraného na zistenie stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 104 žiakov, t.j. 89,7 % žiakov (27 žiakov z II.A, 27 žiakov z II.B, 27 žiakov z III.A a 23 žiakov z III.B).

Žiaci hodnotia stav a úroveň dodržiavania ľudských práv v strednej škole pozitívne – 5 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú úplne dodržiavané (4,8 %), 42 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú skôr dodržiavané (40,4 %), 39 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú primerane dodržiavané (37,5 %), 6 žiakov sa vyjadrilo, že ľudské práva sú nedodržiavané (5,8 %), iné vyjadrenie poskytlo 12 žiakov (11,5 %).

Dodržiavanie ľudských práv v triedach 2. a 3. ročníka v školskom roku 2016/2017

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Dodržiavanie ľudských práv v strednej škole“, október 2016.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 25,0 % žiakov sa nestretlo s porušovaním ľudských práv v strednej škole, 21,2 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako svedkovia a 8,7 % žiakov sa stretlo s porušovaním ľudských práv ako obeť, 45,1 % žiakov sa nevyjadrilo, či sa stretli alebo nestreli s porušovaním ľudských práv v strednej škole;

b) najčastejším typom porušovania ľudských práv v strednej škole bolo neobjektívne hodnotenie vzdelávacích výsledkov žiakov (38,5 %), šikanovanie (26,9 %), psychický nátlak zo strany učiteľov (8,7 %),

diskriminácia (3,8 %), popieranie práva na vlastný názor (1,9 %), iné typy porušovania ľudských práv uviedlo 20,2 % žiakov;

c) pri porušení ľudských práv v školskom prostredí sa žiaci obrátili na triedneho učiteľa (40,4 %), rodičov (27,9 %), spolužiakov (14,4 %) a kamarátov z mimoškolského prostredia (8,6 %), služby poradenských zariadení a inštitúcií pre ochranu ľudských práv vyhľadalo 1,0 % žiakov, 7,7 % žiakov sa neobrátilo so žiadosťou o pomoc na nikoho;

d) pri riešení nedodržiavania ľudských práv v strednej škole uplatňujú učitelia najčastejšie riešenie problému diskusiou (73,0 %), 13,5 % žiakov sa vyjadrilo, že vyučujúci ignorujú riešenie problémov žiakov a rovnaký počet žiakov (13,5 %) uviedlo iné vyjadrenie ku riešeniu problémov porušovania ľudských práv v školskom prostredí;

e) najrozšírenejší zdroj informácií o ľudských právach predstavuje škola (45,2 %), rodina (17,3 %), rozhlas a televízia (14,4 %), internet, noviny a časopisy (10,6 %), spolužiaci a rovesníci (5,8 %), záujmové skupiny pre voľnočasové aktivity (1,0 %), 5,7 % žiakov uviedlo iné zdroje informácií o ľudských právach;

f) 84,6 % žiakov vedelo vymenovať aspoň dve ľudské práva, vo výpovediach najčastejšie rezonovali právo na vlastný názor, právo na vzdelanie, právo na život a právo na vierovyznanie, 16 žiakov nevedelo uviesť dva príklady na ľudské práva (15,4 %);

g) žiakov 2. a 3. ročníka trápia uvedené problémy – učenie (29,8 %), zdravotný stav svojich blízkych a vlastné zdravie (20,2 %), sociálne vzťahy s učiteľmi (17,3 %), sociálne vzťahy so spolužiakmi (9,6 %) a sociálne vzťahy s rodičmi (1,9 %), 21,2 % žiakov uviedlo iné problémy;

h) 30,8 % žiakov pozná dokument Dohovor o právach dieťaťa a 83,7 % žiakov pozná telefónnu linku Linka detskej istoty (116 111).

Ľudské práva vymedzujú postavenie človeka v spoločnosti, bez nich by človek nemohol žiť dôstojne ako plnohodnotná ľudská bytosť. Vedenie školy prijme na základe uvedených zistení primerané opatrenia ku zlepšeniu stavu a úrovne dodržiavania ľudských práv v strednej škole v nasledujúcom období.

PaedDr. Peter Majer